Planowane działania

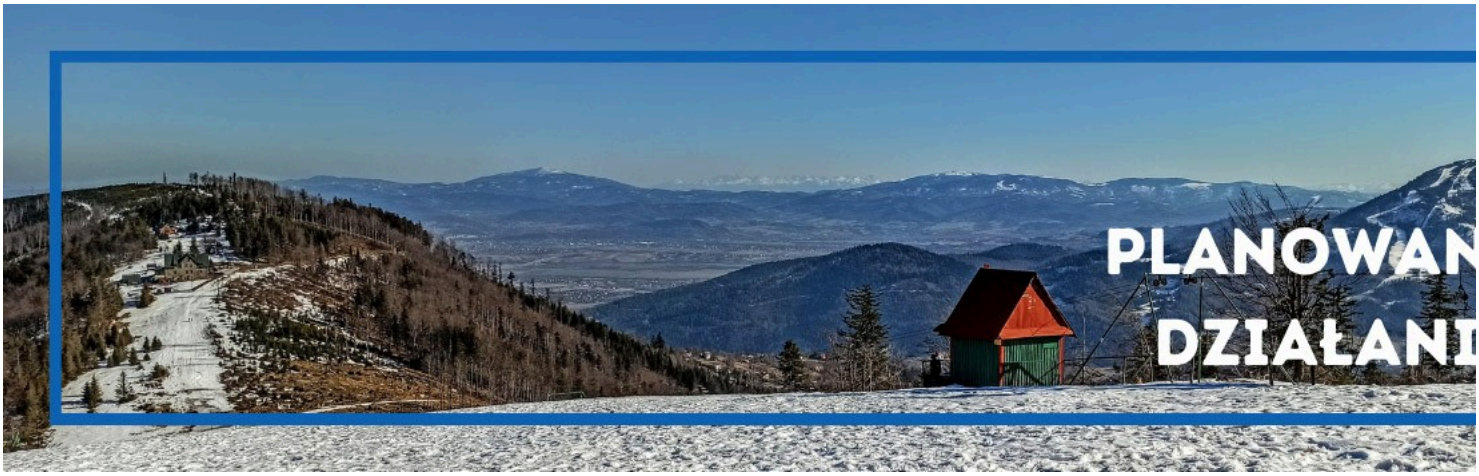

Wszystkie zaplanowane działania zostały przypisane do czterech następujących filarów:

- wsparcie realizacji działań naprawczych Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego,
- rozwój know-how, narzędzi, metod i działań demonstracyjnych,
- wsparcie dla władz lokalnych,
- wzrost świadomości ekologicznej.

Zakres projektu został zdefiniowany w sposób optymalny, obejmujący wszystkie działania niezbędne dla osiągnięcia celu nadrzędnego POP, jakim jest poprawa jakości powietrza na terenie województwa śląskiego.

W projekcie zastosowano podejście filarowe – wszystkie zaplanowane działania zostały przypisane do czterech filarów:

- Wsparcie realizacji działań naprawczych POP,
- Rozwój know-how, narzędzi, metod i działań demonstracyjnych,
- Wsparcie dla władz lokalnych,
- Wzrost świadomości ekologicznej.

Charakterystyka kluczowych działań:

System wsparcia doradczego (Ekodoradcy)

W ramach projektu zostanie utworzona i przeszkolona grupa 80 gminnych przedstawicieli, tzw. ekodoradców, którzy (zgodnie z zapisami POP) będą działali lokalnie na obszarze jednej gminy, świadcząc usługi doradcze dla mieszkańców oraz inicjując i koordynując lokalne działania na rzecz poprawy jakości powietrza. W gminach, które nie uczestniczą w projekcie działalność ta będzie prowadzona przez ekodoradców subregionalnych (8 osób), zatrudnionych w Subregionach (które są partnerami w projekcie). Partnerem projektu jest również Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, w ramach którego na obszarze 11 gmin Żywiecczyzny będzie działał jeden ekodoradca. W projekcie uwzględniono zarówno koszt przeszkolenia oraz zwiększenia kompetencji ekodoradców (studia podyplomowe), jak również ich wynagrodzenia w okresie 3 lat. Uwzględniono także koszty związane z przygotowaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych, które ekodoradcy będą mogli wykorzystywać w działalności doradczej. Działanie będzie realizowane przez: Województwo Śląskie, 80 samorządów gminnych województwa śląskiego, 4 związki subregionalne województwa śląskiego, Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, Politechnikę Śląską oraz Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla.

Wsparcie wdrażania uchwały antysmogowej, POP - monitoring emisji i badania próbek

W ramach tego działania uwzględniono dwa poddziałania takie jak:

a) Monitoring zanieczyszczeń pyłowych PM10 z wykorzystaniem dronów na obszarach występowania tzw. „hot spotów” związanych z „niską emisją”

W ramach realizacji zadania przeprowadzone zostaną kampanie pomiarowe z wykorzystaniem latających statków bezzałogowych (dronów) wyposażonych w czujniki zanieczyszczeń powietrza w celu lokalizacji tzw. „hot spotów”. Pilotaż zostanie przeprowadzony na terenie wybranych gmin charakteryzujących się największymi poziomami stężeń zanieczyszczeń. Pilotaż będzie obejmował ocenę stanu bazowego oraz w kolejnych latach ocenę poprawę jakości powietrza wg założonych w POP czynników redukcji dla badanego obszaru. Wypracowane wytyczne do określania tzw. „hot spotów” będą mogły być wykorzystywane przez gminy i województwa na terenie całego kraju oraz w innych krajach.

b) Podnoszenie kompetencji służb kontrolnych oraz zwiększenie efektywności realizowanych kontroli

W ramach zadania zostanie przeprowadzona modelowa kampania kontroli palenisk na paliwa stałe, mająca na celu identyfikację spalania odpadów lub innych nielegalnych substancji. Kampania ta będzie miała charakter edukacyjno-szkoleniowy, a jej celem będzie dotarcie do gmin o najmniejszej ilości wykonywanych kontroli. Zakres zadania będzie obejmował:

- szkolenie pracowników urzędów gmin oraz straży miejskich odpowiedzialnych za kontrole (w tym ekodoradców),

- wykonywanie kontroli palenisk ściśle przestrzegając protokołu poboru próbek,
- analizę pobranych w ramach kampanii próbek paleniskowych.

Działanie C.2. stanowi bezpośrednią realizację zapisów POP i będzie realizowane przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla.

Wypracowanie modeli zmniejszenia oddziaływania środowiskowego w budynkach użyteczności publicznej

Celem działania demonstracyjnego jest opracowanie modeli, czyli optymalnych rozwiązań organizacyjno-prawno-inwestycyjnych dotyczących poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia oddziaływania środowiskowego obiektów użyteczności publicznej (MZB – model zrównoważonych budynków). Zadanie odnosi się do wdrożenia zapisów POP dotyczących podniesienia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. MZB umożliwią wskazanie kluczowych działań i narzędzi możliwych do wdrożenia w różnych budynkach (administracji, edukacji i kulturze). Poza opracowaniem modeli teoretycznych nastąpi również ich wdrożenie (tj. rozwiązań organizacyjnych-technologicznych-inwestycyjnych), testowanie, ocena i prezentacja wyników w co najmniej pięciu budynkach na terenie województwa śląskiego. W ramach działania demonstracyjnego nastąpi również próba przełożenia wyników na inne regiony w tym zwłaszcza Czechy i Słowację (region TRITIA) oraz rozpowszechnianie wyników poprzez wytyczne dla poszczególnych sektorów oraz aplikacje internetową. Działanie będzie realizowane przez Województwo Śląskie, Politechnikę Śląską oraz EUWT TRITIA.

Koncepcje zwiększenia obszarów zieleni

W projekcie przewidziano wdrożenie czterech demonstracyjnych studiów przypadku mających na celu zwiększenie powierzchni obszarów zielonych na terenie województwa śląskiego. Realizując bezpośrednie zapisy POP wdrażane będą także działania na rzecz adaptacji do postępujących zmian klimatycznych, jak i rozwoju bioróżnorodności. Uwzględnione będzie m.in. zagospodarowanie terenów pogórniczych i poprzemysłowych (zielony recykling terenów zdegradowanych). Działanie to będzie obejmować: opracowanie wytycznych do sporządzenia inwentaryzacji potencjalnych terenów zielonych, stworzenie typologii obszarów do wykorzystania w rozwoju ZI, zdefiniowanie rodzajów ZI, które mają zostać opracowane oraz opracowanie metod oceny efektywności ZI. Dzięki demonstracyjnym wdrożeniom zostanie opracowany również zestaw kompleksowych wytycznych w zakresie realizacji ZI na terenach trudnych, obejmujący identyfikację, wybór działań i projektowanie, realizację oraz monitoring i utrzymanie wyników. Działanie będzie realizowane przez Województwo Śląskie oraz Śląski Ogród Botaniczny Związek Stowarzyszeń.

Ograniczenie emisji transportowej

W ramach działania uwzględniono promocję dobrych praktyk i wizyty studyjne w zakresie optymalizacji miejskich systemów transportowych, a także szkolenia – webinaria dla grupy samorządowców prowadzone przez partnera projektu Politechnikę Śląską. Zadanie to stanowi bezpośrednią realizację zapisów POP i będzie istotnym elementem wymiany dobrych praktyk w ujęciu transgranicznym, gdyż będzie koordynowane i prowadzone przez partnera międzynarodowego – EUWT TRITIA.

Utworzenie regionalnego systemu eko-informacji mieszkańca

Działanie zakłada utworzenie kompleksowego systemu eko-informacji mieszkańca, możliwego do zintegrowania ze stronami internetowymi poszczególnych gmin. W ten sposób informacje i porady dla mieszkańców będą świadczone bezpośrednio za pośrednictwem poszczególnych stron gminnych, co – w powiązaniu z siecią lokalnych ekodoradców – znacząco podniesie efektywność przekazu i przyczyni się do stworzenia przyjaznego mieszkańcowi, wdrożonego lokalnie, systemu informacji i wsparcia doradczego.

Działanie umożliwi bardzo skuteczne wykorzystywanie przez mieszkańców dostępnych możliwości w zakresie poprawy efektywności energetycznej swoich budynków, tworząc jednocześnie lokalny system eko-informacji mieszkańca, dostosowany do funkcjonowania zarówno w formule kontaktu bezpośredniego (off-line), jak i zdalnego (on-line), co jest bardzo istotne w obecnej sytuacji pandemii COVID-19.

Podnoszenie świadomości społecznej i rozpowszechnianie wyników

Projekt obejmuje realizację kompleksowej kampanii informacyjno-edukacyjnej. Cele i główne założenia kampanii zostały zdefiniowane następująco:

- kampania informacyjna dotycząca kwestii praktycznych, takich jak optymalizacja systemów grzewczych, wykorzystanie technologii OZE, termomodernizacja czy dobór źródła finansowania, której odbiorcami będą przede wszystkim dorośli mieszkańcy województwa śląskiego;
- kampania świadomościowa i aktywizująca skierowana do dzieci i młodzieży;
- kampania obejmująca promocję działań realizowanych w ramach projektu oraz osiągniętych efektów.

W celu zapewnienia optymalnej efektywności wszystkich działań komunikacyjnych, edukacyjnych, informacyjnych i upowszechniających realizowanych w ramach projektu, kampania będzie różniła się formą, a także kanałami przekazu (Internet/działania bezpośrednie, warsztaty, elementy kampanii informacyjnej on-line/off-line).

Opisane kluczowe działania, uzupełnione o zaplanowane w projekcie „Śląskie. Przywracamy błękit…" działania wspierające, tworzą kompleksowy zestaw interwencji, które – w połączeniu ze środkami finansowanymi planowanymi do wydatkowania na poziomie krajowym i regionalnym w najbliższych latach – dają realną szansę na poprawę jakości powietrza w województwie śląskim.

Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit". Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIAN-SKY

Dodana: 16 stycznia 2025 18:00